

การมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

สิริวรรณ ลิ่นทอง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา จำนวน 103 คน ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .920 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent samples สำหรับประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Post hoc Comparison) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ
2. ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาพรวมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีส่วนร่วมต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับสูงกว่าเพศชาย

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ อุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาพรวมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการชั้นเรียนในระดับสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

คำสำคัญ

การมีส่วนร่วม การบริหารงานวิชาการ ครู

บทนำ

โลกยุคปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ที่เชื่อมโยงโลกเข้าด้วยกันในลักษณะไร้พรมแดน การศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการดำรงชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 7) กล่าวว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่าต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นคนดี มีความรู้ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ให้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวสามารถดำรงอยู่ได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังได้กำหนดหลักการที่สำคัญไว้หลาย ประการ เช่น การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย การกำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและให้มีการกระจายอำนาจการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การระดมทรัพยากรต่าง ๆ การมีส่วนร่วมทั้งมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้รับสิทธิประโยชน์จากรัฐและการสนับสนุนจากรัฐ บุคคลและองค์กรต่าง ๆ โดยร่วม จัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพ

งานวิชาการนับเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานโรงเรียน เพราะโรงเรียนและครูผู้สอนมีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการงานทุกๆ อย่างไปพร้อมๆ กันอย่างมีคุณภาพ โดยมีงานวิชาการเป็นงานหลักและงานอื่นๆ เป็นงานสนับสนุนเพื่อประสิทธิภาพของผู้เรียน โดยการบริหารเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ควรเป็นการบริหารที่ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการโดยเฉพาะทาง การศึกษา โดยมีหลักการสำคัญที่มีส่วนในการสร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นทำให้คนทำงานมีความภาคภูมิใจ

การทำงานคนเดียวย่อมสำเร็จได้ยากจึงต้องร่วมแรงร่วมใจกัน ใน องค์การทำให้เกิดการมีส่วนร่วม องค์การจึงจะพัฒนาไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาวิณี ครุฑปักขี, 2559, หน้า 3)

การบริหารงานวิชาการในสภาพปัจจุบันพบว่า ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และประสบปัญหาหลักๆ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร เช่น ครู ผู้บริหาร ผู้จัดทำหลักสูตร ไม่เข้าใจกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตร มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอที่จะพัฒนาหลักสูตร (จิราวรรณ ใจเพิ่ม, 2560) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพไม่เป็นที่น่าพึงพอใจเท่าที่ควร (กฤษฎาภรณ์ สิทธิปกร, 2560) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ครูยังขาดเทคนิคการสอนที่ชัดเจนทำให้เด็กๆ ไม่อยากเรียน (รัชณี อมาตยกุล, 2560) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ไม่มีความต่อเนื่อง ไม่มีข้อมูลที่จะนำมาพัฒนาการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับสภาพจริง (กฤษฎาภรณ์ สิทธิปกร, 2560) อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีการกระจายอำนาจการบริหารงานฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียนไพทอคมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน การบริหารงานวิชาการพบว่ามีปัญหาใน 4 ด้านเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ขาดการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกับบริบทของท้องถิ่น ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ครูยังคงสอนด้วยวิธีการเดิมๆ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน การส่งต่อข้อมูลนักเรียนจากชั้นเรียนเดิมไปชั้นเรียนใหม่นั้นไม่ครบถ้วนนัก ครูประจำชั้นเรียนใหม่ต้องย้อนมาเก็บข้อมูลที่ขาดหายไป และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ยังขาดความต่อเนื่องในการติดตามแก้ไขปัญหาให้กับผู้เรียน สถานศึกษาจะดำเนินการบริหารงานวิชาการอย่างไรที่จะให้ครูในโรงเรียนเกิดความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานและพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพต่อผู้เรียนสูงสุด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอคมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอคมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายด้านการบริหารงานวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนไพทอคมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ครูโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระได้แก่ เพศ และ ประสบการณ์ทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 4 ด้าน คือ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และ (4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) และหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .920 โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ และ ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ การมีส่วนร่วม มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนการมีส่วนร่วมมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ 5 4 3 2 และ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และ ประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามเพศ โดยการวิเคราะห์ค่าที (t test) แบบ Independent samples

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอคมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

1. ครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี
2. ครูมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอคมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
3. ครูมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอคมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางกับบริบทของท้องถิ่น
4. ครูมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอคมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดแนวทางการสอนซ่อมเสริม
5. ครูมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอคมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 3 ข้อ คือ การส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน การส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และการตรวจสอบอุปกรณ์ในห้องเรียนให้พร้อมใช้งานและปลอดภัยอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
6. ครูมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอคมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสำรวจปัญหาในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัย
7. ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอคมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาพรวมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการ

บริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีส่วนร่วมต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับสูงกว่าเพศชาย

8. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาพรวมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในระดับสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ครูมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีการติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน รวมถึงการนิเทศภายในเพื่อให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาได้ร่วมกันแก้ปัญหาที่ขัดขวางการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และรวบรวมปัญหาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า151-157) กล่าวสรุปว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนงานวิชาการถือเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาซึ่งมุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการในสถานศึกษามากที่สุดโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่ร่วมกันคิด วางแผนและตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว คล่องตัว สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น สร้างความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดบรรยากาศห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ อีกทั้งยังส่งเสริม การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้ปลอดภัยและอบอุ่น เกิดปฏิสัมพันธ์ ที่ดีระหว่างครูและนักเรียนรวมถึงจัดทำสารสนเทศผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสันติ บุญภิรมย์ (2557, หน้า 113) กล่าวสรุปว่า การบริหารจัดการชั้นเรียนให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะดำเนินการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยแท้จริงและสอดคล้องกับการศึกษาของมานิตย์ วงษา (2556)

เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตกวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านบริหารจัดการ กิจกรรมการเรียนการสอนมีส่วนร่วมในระดับมาก เพราะผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูวางแผนบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างสร้างสรรค์

สำหรับด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้อจำกัดในเรื่องความรู้ความเข้าใจของครูในการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางกับบริบทของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพระพัฒน์ มะมิง (2559) เรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูวิชาการ โรงเรียนในสำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีความรู้ในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่าจะมีความรู้ ความเข้าใจการวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดเป้าหมาย หลักสูตร จัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาได้ดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

1.1 ครูมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู พัฒนาความรู้และทักษะการเขียนแผนการสอนให้ครูอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ โดยมอบหมายให้หัวหน้าแต่ละหน่วยงานติดตามและตรวจความถูกต้องของแผนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิราภา เพียรเจริญ (2556, หน้า 52) กล่าวสรุปว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครูให้สามารถปฏิบัติการกิจด้านการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดไว้ และสอดคล้องกับการศึกษาของมานิตา สุทธิหา (2556) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ เอกสารหลักสูตร วางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการ ของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เป้าหมายหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนนั้น ควรเริ่มเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวต้องอาศัยการประสานความร่วมมือกับชุมชน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนมีผู้ปกครองจำนวนน้อยมากที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557 หน้า 58) กล่าวสรุปว่า ในด้านการกำหนดเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การร่วมตัดสินใจและการติดต่อสื่อสารจำเป็นต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมนับตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง

จนถึงผู้ปฏิบัติงาน ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายหลักสูตร การวางแผนและการนำไปปฏิบัติต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชน ผู้ปกครอง

1.2 ครูมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ครูทราบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงใน รัตนา กาญจนพันธุ์, 2557, หน้า 32) กล่าวสรุปว่า แนวทางปฏิบัติให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนทั้งนี้ครูต้องวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับการศึกษาของจันทร์ปักษสร จันทร์พินิจ (2557) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนบ้านดอนไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดแนวทางการสอนซ่อมเสริม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันอยู่รวมในห้องเดียวกัน ครูจึงใช้วิธีการสอนรูปแบบเดียวกันกับนักเรียนทั้งห้องเรียน จึงไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศรียา นิยมธรรม และปักษสร นิยมธรรม (อ้างถึงใน ปฐมพงศ์ สุกลีศ, 2555, หน้า 5) กล่าวสรุปว่า เด็กแต่ละคนมีเอกลักษณ์เฉพาะตน การที่ครูใช้วิธีการสอนกับนักเรียนทุกคนเหมือนกันหมด ประหนึ่งว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถระดับเดียวกันหมดย่อมทำให้เด็กบางคนไม่สามารถพัฒนาได้ดีเท่าที่ควร

1.3 ครูมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 3 ข้อ คือ การส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน การส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและการตรวจสอบอุปกรณ์ในห้องเรียนให้พร้อมใช้งานและปลอดภัยอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเห็นถึงความสำคัญของชั้นเรียนที่มีการบริหารจัดการดีเป็นความสามารถของผู้สอนที่ส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอนปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกันในชั้นเรียนจะทำให้ผู้เรียนมีความสุข เกิดความพร้อมต่อการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดห้องเรียนให้มีความปลอดภัยเป็นบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสันติ บุญภิรมย์ (2557, หน้า 113) กล่าวสรุปว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน เป็นวิธีการดำเนินการให้ชั้นเรียนได้อยู่ในสภาพความพร้อมที่จะดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง ชั้นเรียนที่มีการบริหารจัดการดีเป็นความสามารถของผู้สอนที่ส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอน ความสุขของผู้เรียนเป็นสิ่งที่สุดยอดปรารถนาของผู้สอน การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นองค์รวมของ

การบูรณาการความรู้ ความสามารถของครูผู้สอน พร้อมทั้งก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียน ได้มาโรงเรียนทุกวันอย่างมีความสุข

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ อาจเพราะว่า การส่งต่อข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนระหว่างครูประจำชั้นในชั้นเรียนเดิมและครูประจำชั้นในชั้นเรียนใหม่ไม่ครบถ้วนเพราะนักเรียนเมื่อเปลี่ยนปีการศึกษาจะคละห้องใหม่ อาจส่งผลให้การรับข้อมูลไม่ครบถ้วนและไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มานิตย์ วงษา (2556) เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตกวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม พบว่า ถ้าทางโรงเรียนมีการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ดีจะมีข้อมูลรายบุคคลครบถ้วน

1.4 ครูมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสำรวจปัญหาในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนได้เห็นความสำคัญในการแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลจึงมีนโยบายให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน โดยให้ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน หากพบพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือเข้าเกณฑ์ที่พึงได้รับการพัฒนาให้รายงานต่อหัวหน้าสายงานเพื่อติดตามทำวิจัยสำหรับพัฒนาผู้เรียนต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ กาญจนา เกื้อบุญ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก สำรวจวางแผนพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูบางท่านยังขาดความรู้และความเข้าใจในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างถูกต้อง ผลจากการวิจัยหากไม่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก็อาจส่งผลให้ผลการวิจัยเกิดข้อผิดพลาดได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุรางค์ จันทวานิช (2555, หน้า 128) กล่าวว่าสรุปว่า ความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยควรมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

2. ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนภาพรวม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีส่วนร่วมต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับสูงกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่รับผิดชอบหน้าที่การนิเทศการติดตามและการประเมินผลงานวิชาการของโรงเรียนไพฑูรย์ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง การส่งครูเข้ารับการอบรมพัฒนาวิชาการต่างๆ จะส่งเพศหญิงไปอบรมมากกว่าเพศชาย อาจส่งผลให้เพศชายขาดแรงจูงใจในการพัฒนางานวิชาการของตน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของมานิตา สุทธิหา (2556) เรื่อง การมีส่วนร่วมใน

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไพทอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาพรวม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างเท่าเทียมกัน บทบาทการทำงานแบบมีส่วนร่วมจึงอยู่ในลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมานิตย์ วงษา (2556) เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตกวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในระดับสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่าย่อมมีความเชี่ยวชาญและเข้าใจกระบวนการจัดการชั้นเรียนได้ดีกว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพีระพัฒน์ มะมิง (2559) เรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูวิชาการโรงเรียนในสำนักงานเขตมินบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันการบริหารงานวิชาการแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูวิชาการมีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนไพทอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรปรับปรุงและพัฒนาการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาความรู้ในเรื่องที่สนใจ พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนรู้และตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นให้มากที่สุด
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรปรับปรุงการกำหนดแนวทางการสอนซ่อมเสริมให้ตรงตามความสามารถของผู้เรียนในด้านที่ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน

3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นรายบุคคลใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ครูควรตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหากับผู้เรียนได้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: ครุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิเทศบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กาญจนา เจือบุญ. (2555). การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- กฤษฎาภรณ์ สิทธิปกร. (2560). การศึกษาสภาพปัญหาความคาดหวังและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. ค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2560, <http://www.obec.go.th/node/36130>
- จิราภา เพียรเจริญ. (2556). บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- จิราวรรณ ใจเพิ่ม. (2560). ปัญหาและแนวโน้มการพัฒนาหลักสูตร. ค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2560, <http://www.gotoknow.org/posts/544605>.
- จันทร์ประภัสสร จันทร์พินิจ. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนบ้านดอนไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร .การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ปฐมพงศ์ สุกเลิศ. (2555). การจัดการความรู้ Knowledge Management (พิมพ์ครั้งที่ 1). พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์เทียนวัฒนา.
- พีระพัฒน์ มะมิง. (2559). การบริหารงานวิชาการแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนตามการรับรู้ของครูวิชาการ โรงเรียนในสำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร. ค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2560, http://www.edu-journal.ru.ac.th/AbstractPdf/2559-2-1_1475663257_14.5714470259.pdf

- ภาวิณี ครูทปักษ์. (2559). การมีส่วนร่วมของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเครือข่ายกลุ่มคุ้มบางกะเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. ค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2560, http://www.edu-journal.ru.ac.th/AbstractPdf/2559-2-1_1475662743_6.5714470251.pdf
- มานิตา สุทธิหา. (2556). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มานิตย์ วงษา. (2556). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตกวีวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม. ค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2560, <http://www.thongsook.ac.th/main/uploads/Faculty0fGrad/1129-file-researchstd1.pdf>
- รัชนี อมาตยกุล. (2560). สภาพปัจจุบัน และปัญหาของครู. ค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2560, <http://www.amatyakulschool.com/บทความรัชนีdoc>.
- รัตนา กาญจนพันธุ์. (2557). การบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการพิมพ์.
- วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2555). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). การบริหารจัดการในห้องเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.